

Perusopetuksen oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi: päättöarvioinnin kriteeriluonnokset

Lausuntoehdotus DKIR/788/00.05.00/2020

YLEISTÄ

Suomen evankelisluterilaisen kirkon kirkkohallitus pitää tärkeänä, että perusopetuksen päättöarviointiin laaditaan kullekin oppiaineelle kattavat kriteerit eri arvosanoille. Siten vahvistetaan oppilaiden oikeuksia ja yhdenvertaisuutta sekä helpotetaan opettajien arviointityötä.

Kirkkohallitus ehdottaa, että kokonaisuuden selkeyttämiseksi päättöarvioinnin kriteerit laaditaan joko kaikille arvosanoille tai arvosanoille 5,7 ja 9. Arvosanan 5 kohdalla kriteerit tulisi määritellä niin, ettei muodostu ns. armoviitosta, joiden myötä oppilaan heikko osaaminen jää ilman tukea ja haasteet siirtyvät toisen asteen opintoihin. Varhaisella tuella voidaan katkaista nuorta syrjäyttävä kehitys.

Kirkkohallitus katsoo, että lausuttavana olevissa kriteeriluonnoksissa jää epäselväksi tavoitteiden (T1 –T10) keskinäinen painotus lopullista arvosanaa laskettaessa. Luonnoksesta puuttuvat myös kriteerit laaja-alaisen osaamisen arviointiin.

ERITYISIÄ HUOMIOITA

Uskontoaineen osalta kirkkohallitus nostaa kriteeriluonnoksista esille seuraavaa:

- Arvosanan 5 kriteerit vaikuttavat liian matalilta (esim. T1) ja arvosanan 9 kriteerit liian korkeilta (esim. T7)
- Väärinkäsitysten ehkäisemiseksi termiä ”opiskeltava uskonto” tulisi käyttää mahdollisimman usein, T2 tapaan.
- T4 koskee uskonnon ja kulttuurin lukutaitoa, mutta arvosanojen 8 ja 9 kohdalla on lisätty mukaan uskonnottomuus
- T6 ruotsinkielinen ja suomenkielinen teksti eivät vastaa toisiaan minkään arvosanan osalta
- Pällekkäisyyden välttämiseksi T8 arvioinnin kohteena tulisi olla arvot ja elämäkysymykset ja T9 eettiset kysymykset ja valinnat.
- Opettajien tukimateriaaliin tarvitaan uskonnon oppimääräkohtaiset tarkennukset.
- Opetushallituksen selkeämpi ohjeistus arvioinnista tarvittaisiin tilanteissa, joissa oppilas vaihtaa katsomusainetta yläkoulun aikana. Nykyinen käytäntö vaihtelee opetuksen järjestäjien kesken, mikä lisää oppilaiden eriarvoisuutta ja huoltajien epätietoisuutta asiassa.

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

- Varhainen tuki todellista osaamista vastaavan arvioinnin rinnalla ehkäisee nuoren syrjäytymistä.

- Arvioinnin kriteereiden tulee olla vaativuudeltaan sellaiset, että koko asteikko 4 –10 on aidosti käytettävissä.
- Arviointiin tarvitaan tarkentavat ohjeet uskonnon eri oppimääriin sekä niihin tilanteisiin, joissa oppilas vaihtaa katsomusainetta perusopetuksen aikana.